

การสร้างสรรคินิทานไกรทองในรูปแบบการ์ตูนโทรทัศน์

The Creative Adaptation of Krai-Thong Tale in the Television Animation.

ตัสนีม อาลี^{1*}, พัทฉลินจ์ จินนูน² และวราเมษ วัฒนไชย³

Tasneem Ali^{1*}, Phatchalin Jeennoon² and Warames Wattanachi³

¹ นิสิตระดับปริญญาโท, หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (ภาคปกติ), สาขาวิชาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยทักษิณ

¹ Graduate student, Department of Master of Education (Regular), Program in Thai, Faculty of Education, Thaksin University.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาภาษาไทย, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยทักษิณ

² Asst. Prof.Dr., Thai department, Faculty of Humanities and Social sciences, Thaksin University.

³ อาจารย์, สาขาวิชาภาษาไทย, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยทักษิณ

³ Lecturer, Thai department, Faculty of Humanities and Social sciences, Thaksin University.

* Corresponding author, E-mail: tasneem.a@yru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสร้างสรรคินิทานไกรทองในรูปแบบการ์ตูนโทรทัศน์ โดยเก็บข้อมูลจากการดูที่เผยแพร่ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ช่วงเดือนเมษายนปี 2546 ใช้วิธีการศึกษาเชิงพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า นิทานเรื่องไกรทองเมื่อนำมาสร้างสรรค์ในรูปแบบของการ์ตูนโทรทัศน์ ผู้สร้างได้ปรับเปลี่ยนตัวบท 5 ลักษณะ ได้แก่ ด้านการปรับเปลี่ยนเนื้อหาของเรื่อง ด้านการปรับเปลี่ยนโครงเรื่องและการดำเนินเรื่อง ด้านการปรับเปลี่ยนตัวละคร ด้านการปรับเปลี่ยนถ้อยคำภาษา และด้านการเพิ่มเติมองค์ประกอบอื่น ๆ ได้แก่ การแต่งเติมแสงสีของฉาก และตัวละคร การสอดแทรกบทสนทนาและมุขตลก และการสร้างฉากที่เป็นรูปธรรม ซึ่งล้วนช่วยเพิ่มอรรถรสในการรับชม

คำสำคัญ: ไกรทอง, การสร้างสรรค์, นิทาน, การ์ตูนโทรทัศน์

Abstract

This article aimed to study the creative adaptation of Krai-Thong tale in the television animation version which broadcasted by Thai Chanel 3 in April, 2003, and the descriptive analysis were used in the study. The result showed that the producer adapted the Krai-Thong animation to the television animation version in 5 different ways which were the adaptation in the story, the plot, the characters, the language usage, and added the other features in term of the setting and character seasoning, joke dialogue, concrete setting. As a result, provided more pleasure to the audiences.

Keywords: Krai-Thong, creative, tale, television animation.

บทนำ

แต่เดิมนิทานได้รับการถ่ายทอดแบบปากต่อปาก หรือในรูปแบบของมุขปาฐะ ต่อมาจึงพัฒนา มาสู่การถ่ายทอดแบบลายลักษณ์ หรือถ่ายทอดในรูปแบบของสื่อการแสดง ตามพัฒนาการของสังคม สอดคล้องกับที่กึ่งแก้ว อุตถากร (2520 : 12-13) กล่าวว่า นิทานเป็นเรื่องเล่าสืบต่อกันมาเป็นมรดก ทางวัฒนธรรม ส่วนใหญ่ถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะ แต่ก็มีเป็นจำนวนมากที่ได้รับการบันทึกไว้เป็น ลายลักษณ์ ซึ่งจากการสำรวจนิทานไทยพบว่า มีการนำไปสร้างสรรค์ในสื่อต่าง ๆ จำนวนมาก ทั้งที่เป็นสื่อ สิ่งพิมพ์ และสื่อดิจิทัล ประเภทละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการตูนแอนิเมชัน โดยการนำไปสร้างสรรค์ เป็นการตูนโทรทัศน์จะได้รับความนิยมจากผู้ชมที่เป็นเยาวชนมากเป็นพิเศษ ยิ่งหากสร้างในลักษณะ ของการ์ตูนญี่ปุ่นด้วยแล้วก็จะได้รับความนิยมจากเยาวชนโดยมาก ซึ่งวรวิชัย วานิชวัฒนากุล (2549: 2) ได้อธิบายลักษณะของการสร้างสรรค์นิทานไทยที่ได้รับอิทธิพลของการการ์ตูนญี่ปุ่นว่าจะเป็นการตูนที่นำ ค่าโครงของเนื้อเรื่องมาจากวรรณคดีและนิทานพื้นบ้านของไทยผสมผสานกับการวาดภาพสไตล์การ์ตูน ญี่ปุ่น รวมถึงการปรับแต่งเนื้อหาเพื่อเพิ่มความสนุกสนานของการการ์ตูนตามจินตนาการของผู้เขียน

ผู้ศึกษาพบว่า ปัจจุบันมีการนำนิทานไทยหลายเรื่องไปสร้างสรรค์ในรูปแบบของการการ์ตูนโทรทัศน์ เช่น สังข์ทอง แก้วหน้าม้า หนวี่ชัย คาวี ฯลฯ โดยผู้แต่งพยายามเพิ่มเติม เสริมแต่ง ลดทอน หรือ ปรับเปลี่ยนรายละเอียดของโครงเรื่อง เนื้อเรื่อง ตัวละคร เป็นต้น ให้เข้ากับบริบทสังคมสมัยใหม่ จึงเป็น ประเด็นที่ผู้ศึกษาต้องการจะทราบว่ามี การสร้างสรรค์ในมิติใดบ้าง จึงเลือกศึกษานิทานเรื่องไกรทอง ที่เผยแพร่ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ช่วงเดือนเมษายนปี 2546 จำนวน 30 ตอน เป็นกรณีศึกษา เนื่องจากเป็นนิทานพื้นบ้านของไทยที่ได้รับความนิยมจากผู้อ่าน ผู้ฟังมากพอสมควร มีการ เผยแพร่นิทานเรื่องไกรทองตามสื่อต่าง ๆ จำนวนมาก ทั้งในรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น เผยแพร่ ในรูปแบบของวรรณคดีไทยประเภทร้อยกรอง หนังสือการ์ตูน ตลอดจนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ จากการ ทบทวนวรรณกรรมพบว่า ยังไม่มีการวิเคราะห์การ์ตูนโทรทัศน์เรื่องไกรทองมาก่อน อย่างไรก็ตาม มีนักวิชาการสาขาวิชาภาษาไทยนำเสนอประเด็นอื่น ๆ ที่หลากหลายเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ได้ เช่น ผลงานของมนตรี มีเนียม (2546) วิเคราะห์บทละครสมัยใหม่ที่ดัดแปลงจากวรรณคดีไทย และบทความ เรื่อง กากี : การดัดแปลงวรรณคดีเป็นบทละครเวทีสมัยใหม่ (2559) อาทิตย์ ดรุษย์ธร (2558) เขียน บทความเรื่องการสร้างสีสันใหม่ : กลวิธีการสืบสรรค์รามเกียรติ์ในรูปแบบการ์ตูนร่วมสมัย และ สุภัค มหารวากร (2547) เขียนบทความเรื่องการแปรรูปวรรณกรรมเรื่องสังข์ทอง ทำให้ผู้ศึกษาสนใจประเด็น การสร้างสรรค์หรือการดัดแปลงนิทานเรื่องไกรทองที่ปรากฏในการ์ตูนโทรทัศน์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์การสร้างสรรค์นิทานเรื่องไกรทองสู่การ์ตูนโทรทัศน์เรื่องไกรทอง

แนวคิดทฤษฎี

ในการศึกษาการสร้างสรรค์นิทานไกรทองในรูปแบบการ์ตูนโทรทัศน์ ผู้ศึกษาใช้แนวคิดวรรณคดี ศึกษา ศึกษาองค์ประกอบวรรณกรรม ด้านโครงเรื่อง ตัวละคร ภาษา ใช้แนวคิดคติชนในการศึกษา การแพร่กระจายของนิทานว่า เมื่อนิทานเรื่องหนึ่งแพร่กระจายไปสู่บริบทต่าง ๆ มีการปรับเปลี่ยน เพิ่มลด หรือผนวกเรื่องอย่างไรบ้าง และใช้แนวคิดการแปรรูปวรรณกรรมที่วิเคราะห์การปรับเปลี่ยนตัวบท

วรรณกรรมจากสื่อหนึ่งไปสู่สื่ออื่น เช่น จากสื่อนิทานตำนานพื้นบ้านไปสู่สื่อการแสดงว่ามีการเพิ่มลดปรับเปลี่ยนตัวบทไปในทิศทางใดบ้าง เกิดจากปัจจัยใด

วิธีการดำเนินการศึกษา

1. รวบรวมตัวบทนิทานไกรทองและการ์ตูนโทรทัศน์เรื่องไกรทองที่เผยแพร่ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ช่วงเดือนเมษายนปี 2546 จำนวน 30 ตอน
2. วิเคราะห์การสร้างสรรค์การ์ตูนโทรทัศน์เรื่องไกรทองที่นำมาจากนิทานเรื่องไกรทองโดยเชื่อมโยงกับองค์ประกอบของวรรณกรรม และมีการดัดแปลงหรือแปรรูปรวรรณกรรม ตามแนวความคิดวรรณคดีศึกษา และคติชนวิทยา

ผลของการศึกษา

การสร้างสรรค์นิทานไกรทองในรูปแบบการ์ตูนโทรทัศน์

การสร้างสรรค์นิทานไกรทองในรูปแบบการ์ตูนโทรทัศน์ ผู้ศึกษาจะเน้นวิเคราะห์การปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของการ์ตูนโทรทัศน์เรื่องไกรทองที่นำมาจากนิทานพื้นบ้านเรื่องไกรทอง ด้านโครงเรื่อง ตัวละคร ภาษา และอื่น ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การปรับเปลี่ยนเนื้อเรื่อง

ผู้ศึกษาพบว่า การ์ตูนโทรทัศน์เรื่องไกรทองมีการสร้างสรรค์เนื้อเรื่องที่แตกต่างไปจากนิทานเรื่องไกรทอง โดยเน้นการเพิ่มเติมรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

นิทานเรื่องไกรทองเล่าว่า ณ เมืองพิจิตร ชาวบ้านพากันแตกตื่นเมื่อไคร่ต่างเกยชาย กระจะเข้ร้ายออกอาละวาด ชุนไกรหมอมจะเข้ จากนนทบุรีและไกรทอง ลูกชายได้ล่องแพผ่านมาพอดี จึงได้ช่วยชาวบ้านปราบไคร่ต่างเกยชาย แต่ขณะที่ชุนไกรจับไคร่ต่างได้ ท้าวโคจรพญาจะเข้ได้โผล่ขึ้นมาจับชุนไกรจมหายไป ในน้ำ ท้าวโคจรอาศัยอยู่ในถ้ำกับท้าวรำไพ ผู้เป็นพ่อและลูกชายชื่อ ชาละวัน จนวันหนึ่งท้าวโคจรเกิดไปมีเรื่องกับท้าวพันตาและท้าวพันวันจะเข้ต่างถิ่นจนเกิดการต่อสู้กันจนตายไปหมดสร้างคามยินดีให้กับชาวบ้านเป็นอันมาก เศรษฐีและภรรยา มีลูกสาวสองคนคือ ตะเภาแก้วและตะเภาทอง ทั้งสองได้ออกไปเล่นน้ำ ชาละวันซึ่งโตเป็นหนุ่มแล้วเห็นเข้าก็รู้สึกถูกใจ จึงจับตัวตะเภาทองไป สร้างความตื่นตระหนกให้กับ เศรษฐีเป็นอันมาก เศรษฐีจึงรีบป่าวประกาศตามหาหมอมจะเข้ให้มาช่วยกันจับตัวชาละวัน พร้อมกับจะให้รางวัลอย่างงาม ชาละวันมีเมียอยู่แล้วสองคน คือวิมาลาและเลื่อมลายวรรณ ซึ่งรู้สึกไม่พอใจที่ชาละวันจะเอาตะเภาทองมาเป็นเมียอีก ขณะเดียวกันนั้นไกรทองได้ล่องแพส่งสินค้ามาจากเมืองนนทบุรี ได้เห็นประกาศของเศรษฐีก็สนใจรับอาสา ไกรทองเคยเรียนวิชาการปราบจะเข้และมีอาวุธวิเศษคือเทียนระเบิดน้ำ ผ้าประเจียด เสื้อยันต์อาคม และหอกสกัดโลหะที่หลอมมาจากแร่เหล็กเจ็ดชนิดจนแข็งแกร่ง ไกรทองใช้มนตร์ล่อชาละวันออกมา แต่ถูกชาละวันเล่นงาน อาจารย์คงมาช่วยไกรทองเอาไว้ได้ ไกรทองรู้ว่าอาจารย์คงเป็นอาจารย์ของชุนไกรพ่อของตน จึงขอให้อาจารย์คงช่วยฝึกวิชาให้จนเก่งกล้า ท้าวรำไพเตือนชาละวันว่ากำลังมีเคราะห์ให้ชาละวันบำเพ็ญศีลอยู่แต่ในถ้ำ แต่ชาละวันทนมன்றรียกจะเข้ของไกรทองไม่ไหว จึงระเบิดถ้ำออกมา ไกรทองรู้ว่าชาละวันกำลังจะโจมตี จึงเตรียมตั้งท่ารอรับมือ โดยใช้หอกสกัดโลหะแทงชาละวัน จนได้รับบาดเจ็บจนร้องคำรามเสียงดัง ชาวบ้านต่างตกใจ ชาละวันบาดเจ็บเลือดไหลจนแม่น้ำเป็นสีแดง จึงดำน้ำกลับถ้ำแก้ววิเศษ ด้วยฤทธิ์ของดวงแก้ววิเศษทำให้แผลของชาละวันหายได้

รวดเร็ว ต่อมาไกรทองทำพิธีเสียดวงแหวนทองคำของชาละวัน จนพบแล้วใช้หอกสกัดตะโลหะแทงเข้าที่อกของชาละวันจนตาย แล้วพาตะเกาทองขึ้นมายังเมืองมนุษย์ขึ้น ท่านเศรษฐีทำตามสัญญา ตั้งแต่นั้นมาก็ไม่มีจระเข้ออกมาอาละวาดอีกเลย เวลาผ่านไปไกรทองคิดถึงวิมาลา จึงใช้มนตร์ให้ตกเป็นภรรยา และพาขึ้นไปเมืองมนุษย์ จนตะเกาแก้วและตะเกาทองทราบข่าวจึงเข้าไปทำร้าย แต่ไกรทองก็อธิบายจุดประสงค์ของตนจนนางทั้งสองยินยอม ไกรทองจึงได้เกรี้ยวพาราสีนางเลื่อมลายวรรณเป็นภรรยาอีกคน ต่อมาภรรยาทั้งสองของไกรทองก็ได้ให้กำเนิดบุตรชายตะเกาแก้วมีบุตรชื่อไกรแก้ว ตะเกาทองมีบุตรชื่อไกรดา วิมาลามีบุตรชื่อไกรวงศ์ เลื่อมลายวรรณมีบุตรชื่อไกรเวช จบตำนานหมอบราบจระเข้ผู้มีฝีมือนามไกรทองไกรทองได้โอกาสใช้หอกสกัดตะโลหะแทงชาละวันจนตาย ชาวเมืองพิจิตรกลับสู่ความสงบอีกครั้ง

ส่วนเนื้อหาของการ์ตูนเรื่องไกรทองเล่าว่า ณ เมืองพิจิตร ชาวบ้านพากันแตกตื่นเมื่อจระเข้ลายต่าง ออกอาละวาด มีการตามหาหมอบราบจระเข้ นามว่าขุนไกร มีลูกชื่อไกรทอง จนพบขณะที่ขุนไกรจับจระเข้ลายต่างได้ ถูกท้าวโคจรพญางาบกินเป็นอาหาร ท้าวโคจรอาศัยอยู่ในถ้ำกับท้าวรำไพ ผู้เป็นพ่อและลูกชายชื่อ ชาละวัน จนวันหนึ่งท้าวโคจรมีเรื่องจระเข้ต่างถิ่นจนเกิดการต่อสู้กันจนตายไปหมดสร้างความยินดีให้กับชาวบ้านเป็นอันมาก เศรษฐีมีลูกสาวสองคนคือ ตะเกาแก้วและตะเกาทอง ทั้งสองได้ออกไปเล่นน้ำ ชาละวันเห็นเข้าก็รู้สึกถูกใจ จึงจับตัวตะเกาทองไป สร้างความตื่นตระหนกให้กับเศรษฐีเป็นอย่างมาก เศรษฐีจึงรีบประกาศตามหาหมอบราบจระเข้ให้มาช่วยกันจับชาละวัน พร้อมกับจะให้รางวัลอย่างงาม ชาละวันมีภรรยาสองคน คือวิมาลาและเลื่อมลายวรรณ ซึ่งรู้สึกไม่พอใจที่ชาละวันจะเอาตะเกาทองมาเป็นภรรยาเพิ่ม ขณะเดียวกันนั้นไกรทองได้ล่องแพส่งสินค้ามาจากเมืองนนทบุรี ได้เห็นประกาศของเศรษฐีก็สนใจรับอาสา โดยมีคู่แข่งคือเสียดวง เจ้าของฟาร์มจระเข้ ที่หวังอยากได้ตะเกาแก้วมาเป็นเมีย ไกรทองใช้มนตร์ล่อชาละวันออกมา แต่ถูกชาละวันเล่นงาน อาจารย์คงมาช่วยไกรทองเอาไว้ได้ ไกรทองรู้ว่าอาจารย์คงเป็นอาจารย์ของขุนไกรพ่อของตน จึงขอให้อาจารย์คงช่วยฝึกวิชาให้จนเก่งกล้า อาจารย์คงบอกว่าการจะฆ่าชาละวันได้ต้องใช้หอกสกัดตะโลหะเท่านั้น ไกรทองจึงไปหาช่างตีเหล็กที่บึงจระเข้สามพัน โดยมีเสียดวงแอบตามไป หวังจะแย่งหอกจากไกรทอง แต่พลาดท่าตกลงไปในบึงถูกจระเข้กัดกินจนตาย ท้าวรำไพเตือนชาละวันว่ากำลังมีเคราะห์ให้ชาละวันบำเพ็ญศีลอยู่ในถ้ำ แต่ชาละวันทนมนต์เรียกจระเข้ของไกรทองไม่ไหว จึงระเบิดถ้ำออกมา ไกรทองได้ใช้เทียนระเบิดน้ำบุกเข้าไปเพื่อช่วยตะเกาทองและเกิดการต่อสู้กับชาละวันขึ้น ไกรทองได้โอกาสใช้หอกสกัดตะโลหะแทงชาละวันจนตาย ชาวเมืองพิจิตรกลับสู่ความสงบอีกครั้ง ตำนานของไกรทองได้คงอยู่คู่เมืองพิจิตรตั้งแต่นั้นมา

2. การปรับเปลี่ยนโครงเรื่องและการดำเนินเรื่อง

ผู้ศึกษาพบว่า การ์ตูนโทรทัศน์มีโครงเรื่องหลักร่วมกับนิทานไกรทอง คือ กล่าวถึงวิถีชีวิตของชาวบ้านในชุมชนชนบทที่อาศัยการปลูกเรือนไม้ไผ่ริมแม่น้ำ มีความผูกพันกับสายน้ำ ที่ใช้ในการเดินทางค้าขาย และอุปโภคบริโภค ต่อมาเกิดความเดือดร้อนจากการที่มีจระเข้ออกมาอาละวาดฆ่าชาวบ้าน นำพาซึ่งความวิตกกังวล แก่ชาวบ้าน อย่างไรก็ตาม ผู้สร้างการ์ตูนโทรทัศน์มีการปรับเปลี่ยนรายละเอียดด้านการดำเนินเรื่องบางอย่างให้แตกต่างออกไปด้วย ดังการลำดับเหตุการณ์ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบโครงเรื่องนิทานไกรทองกับการ์ตูนโทรทัศน์เรื่องไกรทอง

ลำดับเหตุการณ์	ไกรทอง ฉบับนิทาน	ไกรทอง ฉบับการ์ตูน
1	ณ เมืองพิจิตร เป็นที่อยู่อาศัยของชาวบ้าน และครอบครัวจระเข้ ซึ่งประกอบไปด้วย ท้าวรำไพ ท้าวโคจร ชาละวัน และบรรดาลูกสมุน ที่มีก่สร้างความสะดวกรื้อนแก่ชาวบ้าน	เหมือนกัน
2	-	จระเข้หลายตัวออกอาละวาด ทำลายข้าวของของชาวบ้าน
3	ขุนไกรพ่อของไกรทองจับจระเข้หลายตัวได้ แต่ถูกจระเข้ท้าวโคจรจับกินเป็นอาหาร เมื่อไกรทองทราบจึงคิดแก้แค้นแทนพ่อ	เหมือนกัน
4	เศรษฐีและภรรยา มีลูกสาวสองคน คือ ตะเภาแก้วและตะเภาทอง	เหมือนกัน
5	ชาละวันอาศัยอยู่ในถ้ำแก้ววิเศษ มีภรรยาสองคนคือนางวิมาลา และเลื่อมลายวรรณ	เหมือนกัน
6	ชาละวันเห็นตะเภาทองมาเล่นน้ำก็ตกหลุมรักจึงคาบนางลงไปที่ถ้ำแก้ววิเศษ	เหมือนกัน
7	เศรษฐีและภรรยาทูลเจ้าเมืองพิจิตรขอให้หาหมอบرابจระเข้ โดยสัญญาว่าจะยกบุตรสาวให้เป็นรางวัล	เศรษฐีสั่งให้บ่าวไพร่ออกตามหาลูกสาว
8	ชาละวันซึ่งตะเภาทองไว้ในถ้ำแล้วแปลงร่างเป็นหนุ่มรูปงามเกี้ยวนางเพื่อให้เป็นภรรยาของตน	ชาละวันซึ่งตะเภาทองไว้ในถ้ำแปลงร่างเป็นหนุ่มรูปงาม แล้วหลอกว่าตนเป็นคนฆ่าจระเข้ ครั้นนางไม่สนใจจึงใช้มนตร์สะกดเพื่อให้นางตกเป็นภรรยาของตน
9	วิมาลาและเลื่อมลายวรรณหึงหวงตะเภาทอง เข้ามาทูปตีทำร้ายนาง ชาละวันเห็นจึงเข้าไปห้ามไว้	เหมือนกัน
10	เจ้าเมืองประกาศตามหาหมอบرابจระเข้ แต่ไม่มีใครปราบได้ และไม่มีใครรอดชีวิตกลับมา	เศรษฐีประกาศตามหาหมอบرابจระเข้ เสียเฮงเจ้าของฟาร์มจระเข้อาสาพาหมोजระเข้มาปราบชาละวัน แต่ไม่มีใครปราบได้ และไม่มีใครรอดชีวิตกลับมา
11	ข่าจระเข้อาละวาด เข้าถึงหุบไกรทอง เขาเดินทางมาเมืองพิจิตรเพื่อปราบจระเข้	เหมือนกัน
12	-	เจ้าศรีนิน และตัวมเตี้ยมไปดูลาดเลา และได้พบตะเภาทอง
13	-	ไกรทองเห็นตะเภาแก้วร้องไห้จึงเข้าไปปลอบด้วยความห่วงใย
14	-	ไกรทองร้ายคาถาเรียกชาละวัน เพื่อให้ออกมาต่อสู้กัน แต่ผู้ชาละวันไม่ได้จนสลบไป ผู้ที่ช่วยชีวิตตนคืออาจารย์คง ไกรทองจึงขอให้อาจารย์คงสอนวิชาปราบจระเข้ให้จนชำนาญ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับเหตุการณ์	ไทรทอง ฉบับนิทาน	ไทรทอง ฉบับการ์ตูน
15	-	ไทรทองไปตามหาหอกสัตว์โลหะเพื่อมาสู้กับชาละวัน ต่อมาเสียเฮงแอบตามไปแย่งหอกจากไทรทองจนพลัดตกไปในบ่อจระเข้จนตาย หอกสัตว์โลหะจึงตกเป็นของไทรทอง
16	ชาละวันฝันร้ายว่าไทรทองเข้ามาบุกฆ่าตนถึงในถ้ำ ท้าวรำไพจึงให้ชาละวันบำเพ็ญศีลอยู่ในถ้ำไม่ออกไปไหนเจ็ดวันเจ็ดคืน	เหมือนกัน
17	ไทรทองได้ทำพิธีเรียกชาละวัน จนชาละวันต้องฟังทลายกำแพงหินออกมา	เหมือนกัน
18	ไทรทองใช้หอกสัตว์โลหะแทงชาละวัน จนได้รับบาดเจ็บ จึงดำนํ้ากลับถ้ำเพื่อใช้แก้ววิเศษรักษาทำให้แผลของชาละวันหายได้รวดเร็ว	ชาละวันต่อสู้กับไทรทองจนได้รับบาดเจ็บจึงหนีกลับถ้ำ
19	ไทรทองไปที่ถ้ำของชาละวัน ต่อมาจึงใช้หอกสัตว์โลหะแทงเข้าที่อกของชาละวันจนตาย แล้วพาตะเภาทองขึ้นมายังเมืองมนุษย์	เหมือนกัน
20	ไทรทองได้นางวิมาลาและนางเลื่อมลายวรรณเป็นภรรยา ต่อมาภรรยาทั้งสองของไทรทองก็ให้กำเนิดบุตร	-

จากตารางพบว่า การ์ตูนโทรทัศน์มีการปรับเปลี่ยนเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น การตัดบทในส่วนของเจ้าเมืองพิจิตรที่ประกาศตามหาหอกปราบจระเข้ แต่เพิ่มรายละเอียดในส่วนของ การปราบชาละวันมากขึ้น เช่น การรำเรียนวิชาอาคมของไทรทองกับอาจารย์คงที่แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นตั้งใจของไทรทองเพื่อที่จะสามารถปราบชาละวันได้สำเร็จ เพิ่มในส่วนโครงเรื่องของเสียเฮงที่พยายามส่งลูกน้องมาปราบจระเข้หลายต่อหลายคนแต่ทุกคนก็ตกเป็นอาหารของจระเข้ทั้งสิ้น มีการกล่าวถึงรายละเอียดต่าง ๆ แทรกเข้ามาในการดำเนินเรื่อง เช่น การเล่าถึงความหลังของเมืองพิจิตรว่าเป็นเมืองที่มีความอุดมสมบูรณ์ในสมัยก่อน ชาวบ้านมีชีวิตที่ผูกพันกับสายน้ำ ในการหล่อเลี้ยงชีวิตให้มีความสุข ใช้สายน้ำในการดำเนินชีวิต และการค้าขาย มีการนำเสนอการใช้สิ่งของวิเศษที่ปรากฏในเรื่อง เพื่อให้เยาวชนที่รับชมสามารถจดจำรายละเอียดของเรื่องได้ เช่น การใช้หอกสัตว์โลหะ สิ่งของวิเศษขึ้นเดียวที่จะสามารถฆ่าชาละวันได้ ถ้ำแก้ววิเศษที่สามารถทำให้จระเข้ที่อยู่ในนั้นอัมพาตโดยไม่ต้องออกไปหาอาหาร ทั้งนี้ เพื่อให้เนื้อเรื่องที่ดำเนินต่อไปนั้นมีความน่าสนใจ น่าติดตามมากยิ่งขึ้น และน่าจะดึงดูดความสนใจของเยาวชนที่รับชมได้

3. การปรับเปลี่ยนตัวละคร

การ์ตูนโทรทัศน์เรื่องไทรทองมีการนำเสนอตัวละครที่หลากหลาย โดยส่วนหนึ่งผู้เขียนยังคงบุคลิกลักษณะของตัวละครเดิมไว้ อีกส่วนหนึ่งมีการเพิ่มและลดจำนวนตัวละคร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ตัวละครที่มีร่วมกันทั้งในนิทานและการ์ตูนโทรทัศน์ ดังนี้

1) เศรษฐีเมืองพิจิตร : บิดาของตะเภาแก้ว และตะเภาทอง มีลักษณะนิสัยที่รักลูกสาวทั้งสอง ในฉบับนิทานและฉบับการ์ตูนตัวละครมีลักษณะนิสัยที่เหมือนกัน

2) เจ้าเมืองพิจิตร : ผู้รับฟังความคิดเห็นของราษฎร ในฉบับนิทานและฉบับการ์ตูน ตัวละครมีลักษณะนิสัยที่เหมือนกัน

3) นางตะเภาแก้ว : พี่สาวของตะเภาทอง รักและเป็นห่วงน้องสาวของตนเอง ในฉบับการ์ตูนมีการเพิ่มลักษณะนิสัยที่เป็นห่วงและมีใจให้กับไกรทอง

4) นางตะเภาทอง : น้องสาวของตะเภาแก้ว เห็นทุกอย่างมีเรื่องล้อเล่น สนุกสนาน ในฉบับนิทานและฉบับการ์ตูนตัวละครมีลักษณะนิสัยที่เหมือนกัน

5) ไกรทอง : บุตรชายขุนไกรมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปราบชालะวันให้ได้เพื่อแก้แค้นให้กับพ่อของตนเอง ในฉบับนิทาน ตัวละครเคยรำเรียนวิชาการปราบจระเข้มาแล้ว ในส่วนของฉบับการ์ตูนยังไม่เคยรำเรียน

6) ขุนไกร : บิดาไกรทอง มีความชำนาญในการปราบจระเข้ ในฉบับนิทานและฉบับการ์ตูนตัวละครมีลักษณะนิสัยที่เหมือนกัน

7) อาจารย์คง : พระอาจารย์ของขุนไกร และไกรทอง มีความชำนาญในการปราบจระเข้ ในฉบับนิทานและฉบับการ์ตูนตัวละครมีลักษณะนิสัยที่เหมือนกัน

8) ท้าวรำไพ เป็นผู้บำเพ็ญศีล บำเพ็ญธรรม ในฉบับนิทานและฉบับการ์ตูนตัวละคร มีลักษณะนิสัยที่เหมือนกัน

9) ท้าวโคจร : บิดาของชालะวัน มีนิสัยอันธพาล เกเร ดื้อ ไม่เชื่อฟังใคร ในฉบับนิทานและฉบับการ์ตูนตัวละครมีลักษณะนิสัยที่เหมือนกัน

10) ชาละวัน : พญาจระเข้หนุ่มเลือดร้อน ผู้สืบทอดนิสัยอันธพาลจากท้าวโคจร ในฉบับนิทานและฉบับการ์ตูนตัวละครมีลักษณะนิสัยที่เหมือนกัน

11) นางวิมาลา : ภรรยาชาละวัน มีนิสัยหึง หวง สามีตนเอง ในฉบับนิทานและฉบับการ์ตูนตัวละครมีลักษณะนิสัยที่เหมือนกัน

12) นางเลื่อมลายวรรณ : ภรรยาชาละวัน มีนิสัยหึง หวง สามีตนเอง ในฉบับนิทานและฉบับการ์ตูนตัวละครมีลักษณะนิสัยที่เหมือนกัน

13) ท้าวพันตา : จระเข้ต่างถิ่น ศัตรูท้าวโคจร มีนิสัยดุร้าย ในฉบับนิทานและฉบับการ์ตูน ตัวละครมีลักษณะนิสัยที่เหมือนกัน

มีข้อสังเกตว่า ในการคงบทบาทของตัวละคร มีการปรับเปลี่ยนหรือขยายความด้านพฤติกรรมของตัวละครเพิ่มเติมจากนิทานด้วย เช่น พฤติกรรมของอาจารย์คงที่ในการ์ตูนจะสร้างบทบาทที่มากกว่านิทาน โดยเฉพาะ บทบาทของผู้ช่วยเหลือไกรทอง ทั้งในด้านการชุบชีวิต และการให้ไปหาหอกเพื่อฆ่าลาละวัน ทำให้เห็นบทบาทของผู้มีวิชาความรู้ทางการปราบจระเข้ที่เพิ่มพูนมากขึ้น ซึ่งช่วยให้เนื้อหาของเรื่องมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นด้วย

3.2 ตัวละครที่ปรากฏเฉพาะในการ์ตูนโทรทัศน์

ตัวละครที่เพิ่มเข้ามาอีก 3 ตัวละครช่วยเพิ่มการสร้างสรรค์ของเรื่องและเสริมแก่นเรื่องให้มีความโดดเด่นมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1) เสี้ยเฮง : เจ้าของฟาร์มจระเข้ที่จะพาลูกน้องมาปราบชาละวัน

2) ศรีนิล และตัวมเตี้ยม : เป็นสัตว์เลี้ยงคู่ใจของไกรทอง

3) ไอ้ต่างเกยชัย : จระเข้ดุร้าย มีความโกรธแค้นขุนไกรที่ทำให้ตนถูกจับอยู่ในฟาร์มจระเข้ของเสี้ยเฮง

3.3 ตัวละครที่ไม่ปรากฏในการ์ตูนโทรทัศน์

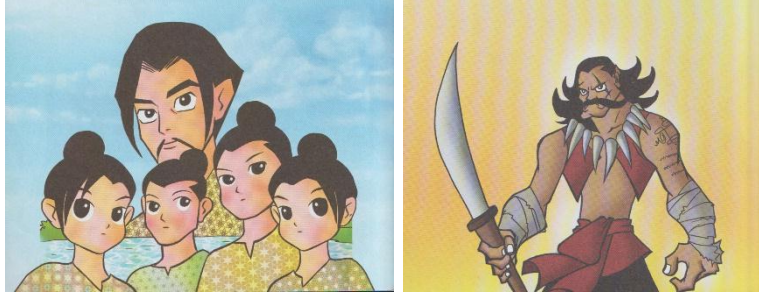
ตัวละครที่ไม่ปรากฏในการ์ตูนโทรทัศน์พบ 4 ตัวละคร ดังนี้

1) นางสาวคร : ภรรยาเศรษฐี มารดาของตะเภาแก้วและตะเภาทอง มีลักษณะนิสัยที่รักลูกสาวทั้งสอง

2) นายมิ่ง : หมอปราบจระเข้ เมื่อฆ่าจระเข้สำเร็จก็ถอดเขี้ยวมาร้อยเป็นสร้อยคล้องคอ

3) เจ้าม่น : บุตรชายของนายมิ่งที่ต้องการแก้แค้นแทนพ่อโดยการปราบจระเข้

4) ไกรแก้ว ไกรดา ไกรวงศ์ ไกรเวช : บุตรของไกรทอง

ภาพที่ 1 ตัวละครที่ไม่ปรากฏในการ์ตูนโทรทัศน์ (หน้า 32)

จากการศึกษาการ์ตูนโทรทัศน์เรื่องไกรทอง ทำให้เห็นว่า มีการปรับเปลี่ยนรายละเอียดเกี่ยวกับตัวละครหลายมิติ ทั้งการปรับเปลี่ยนรายละเอียดด้านบทบาท การลดจำนวนตัวละครที่มีบทบาทน้อยออกไปและเพิ่มตัวละครใหม่เข้ามา เพื่อที่จะเนื้อเรื่องนั้นมีความสนุกสนานมากยิ่งขึ้น

4. การปรับเปลี่ยนภาษา

การ์ตูนโทรทัศน์มีการปรับเปลี่ยนภาษาให้มีมิติที่สอดคล้องกับบริบทสมัยใหม่ เช่น มีการใช้ภาษาอังกฤษแทรกเข้ามาในเนื้อเรื่องเพื่อฝึกทักษะภาษาอังกฤษแก่เยาวชน ดังบทสนทนาต่อไปนี้

ชาวบ้าน : เมื่อ Crocodile ลายต่างออกอาละวาดอย่างนี้ มันต้องมาอีกแน่ เราจะทำยังไงกันดีละ !

ผู้ใหญ่บ้าน : เราต้องไปตาม Doctor Crocodile มือดีมาปราบแล้วแหละ

ชาวบ้าน : แล้ว Doctor Crocodile มือดีอยู่ไหนละ

ผู้ใหญ่บ้าน : อยู่ที่ปลาย Water ทางด้านโน้น

(ตอนที่ 1 เวลา 3.03 นาที)

จากตัวอย่าง เห็นได้ว่าการเรียกจระเข้ว่า Crocodile มีการแทนหมोजระเข้ว่า Doctor Crocodile แทนน้ำว่า Water และแทนสิ่งอื่น ๆ ที่ปรากฏ เช่น มีการใช้คำว่า See you again tomorrow แทนคำว่า เจอกันใหม่วันพรุ่งนี้ และมีการใช้ภาษาเรียกชาละวันว่า ชะลาลาล่าลวัน ตามบทเพลงที่ฮิตกันในสมัยนั้น จะเห็นได้ว่า มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของภาษาที่ใช้ในเรื่อง ไกรทอง ฉบับการ์ตูนอยู่มาก อาจเพื่อให้กลุ่มเยาวชนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษจากการ์ตูนโทรทัศน์ ซึ่งสอดคล้องกับบริบทสังคมสมัยใหม่ที่รัฐสนับสนุนให้เยาวชนเรียนรู้ภาษาอังกฤษกันมากขึ้น และการปรับให้เข้ากับภาษาพูดของคนในยุคปัจจุบัน การปรับเปลี่ยนรูปแบบภาษาในการ์ตูนโทรทัศน์ จึงช่วยให้เยาวชนเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่รวดเร็วขึ้น ทั้งยังช่วยเพิ่มอรรถรสของเนื้อเรื่องด้วย

5. การเพิ่มเติมองค์ประกอบอื่น ๆ

ผู้ศึกษาพบว่านอกจากการ์ตูนโทรทัศน์เรื่องไกรทองจะมีการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบต่าง ๆ ของวรรณกรรมแล้ว ไม่ว่าจะเป็นด้านโครงเรื่อง การดำเนินเรื่อง ตัวละคร รวมถึงการใช้ภาษา ยังมีการเพิ่มเติมรายละเอียดต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับบริบทของการ์ตูนโทรทัศน์ ดังนี้

5.1 การแต่งเติมแสงสีของฉากและตัวละคร การแต่งเติมแสงสีของฉากและตัวละครเพื่อให้ผู้ชมเห็นเป็นรูปธรรม โดยอิงกับความสมจริงเป็นสำคัญ เช่น หากเป็นเหตุการณ์ในป่าก็จะใช้สีเขียว หากเป็นฉากบริเวณแม่น้ำก็ใช้สีเหลือง และมีสีเขียวของป่าไม้แวดล้อมเพื่อสะท้อนความอุดมสมบูรณ์

ภาพที่ 2 ภาพแม่น้ำ (ตอนที่ 1 เวลา 3.58 นาที)

หากเป็นตัวละคร ผู้สร้างก็จะกำหนดสีประจำตัวของตัวละคร เช่น ให้ตัวละครชาละวัน มีสีน้ำเงิน แสดงออกถึงความหนักแน่นและละเอียดรอบคอบ สีแดง เป็นสีประจำตัวของท้าวโคจร แสดงถึงความมีอำนาจ ความก้าวร้าว ความอันตราย ความเป็นผู้นำ ความแค้น และความกล้าหาญ

ภาพที่ 3 ภาพของชาละวัน และท้าวโคจร (ตอนที่ 11 เวลา 4.58 นาที)

5.2 การสอดแทรกบทสนทนาและมุขตลก ส่วนนี้ก็เพื่อสร้างความสนุกสนานแก่ผู้ชมเพิ่มขึ้น ดังบทสนทนาต่อไปนี้

เสี่ยเฮง : ส่งลูกน้องมันไปเรียกลูกพี่มาหน่อย

ลูกน้องเสี่ยเฮง : ได้ครับเสี่ย

เสี่ยเฮง : เร็ว ๆ หน่อย

สมุนชาละวัน : มันมาแล้วจะทำยังไงดีน่า ๆ มันจะเอาเราไปเป็นไอ้เซ่ตากแห้ง

ลูกน้องเสี่ยเฮง : จงไปบอกลูกพี่แกว่าพวกข้ารออยู่

สมุนชาละวัน : มันปล่อยเราแล้วไปกินเถาะ แล้วจะรอให้มันเอาเราทำเป็นกระเป่าหรือแผ่นเถาะ ๆ

(ตอนที่ 22 เวลา 5.17 นาที)

จากบทสนทนาข้างต้น จะเห็นได้ว่า มีการเพิ่มมุขตลก ขบขัน เข้าไปเพื่อที่จะให้ผู้ชมสนุกสนานไปกับเรื่องที่กำลังชม เป็นการผ่อนคลาย สนุกสนานไปกับการดำเนินเรื่องด้วย

5.3 การสร้างฉากที่เป็นรูปธรรม ผู้ศึกษาพบว่า ผู้สร้างสร้างสรรค์ฉากที่ปรากฏอยู่ในนิทานให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ซึ่งหากอ่านนิทาน ผู้อ่านต้องจินตนาการเอง แต่ในการ์ตูนโทรทัศน์ ผู้ชมจะมองเห็นฉากที่เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ถือว่าเป็นการตอบสนองต่อวัฒนธรรมการดูหนังที่เสพด้วยตา เช่น การสร้างฉากในถ้ำ ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของบรรดาจระเข้ทั้งหลายที่มีลูกแก้ววิเศษ ให้จระเข้สามารถกลายร่างเป็นมนุษย์ได้และยังสามารถทำให้อัมพาตได้โดยไม่ต้องออกไปหาอาหารกินข้างนอก ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4 ฉากได้น้ำ (ตอนที่ 3 เวลา 3.30 นาที)

ผู้สร้างได้ใส่รูปลูกแก้ววิเศษไว้ในถ้ำเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง มีการเพิ่มมิติของช่องโหว่ระหว่างถ้ำเพื่อให้ผู้ชมมองเห็นสีฟ้าข้างนอกเพื่อบ่งบอกว่าคือสีของน้ำ ทั้งยังใส่รูปพญาจระเข้ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของสิ่งมีชีวิตในน้ำ สะท้อนว่าฉากที่สร้างขึ้นมาอยู่ในน้ำเป็นที่อยู่ของบรรดาจระเข้ทั้งหลาย

สรุป

การศึกษาการสร้างสรรคินิทานไกรทองการ์ตูนโทรทัศน์ ทำให้เห็นว่า การ์ตูนโทรทัศน์มีการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบต่าง ๆ ที่แตกต่างจากนิทานเรื่องไกรทอง ทั้งด้านโครงเรื่อง ตัวละคร ภาษา และรายละเอียดปลีกย่อยอื่น ๆ ซึ่งช่วยสร้างความสนุกสนานให้แก่ผู้ชมที่เป็นเยาวชนได้มากยิ่งขึ้น สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนน่าเกิดจากความสามารถในการตอบโจทย์ผู้ชมที่เป็นเยาวชนที่สนใจความบันเทิงเป็นสำคัญ เยาวชนจะได้ติดตามชมผ่านสายตาอย่างต่อเนื่องและอาจได้รรถรสมากกว่าการอ่านเพียงอย่างเดียว เพราะการชมได้ทั้งการมองเห็น การอ่าน การฟัง และการได้ยิน และสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ทันทั่วทั้ง โดยผู้สร้างยังคงเค้าโครงของนิทานเรื่องเดิมไว้ ถือว่าเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาของชาวบ้านอย่างหนึ่งด้วย นอกจากนี้ก็เกิดจากการปรับให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมจากภายนอก เช่น วัฒนธรรมญี่ปุ่น จึงมีการปรับปรุงรูปร่างหน้าตาของตัวละคร การแต่งกาย และภาษาให้เหมาะสมกลมกลืนกับบริบทของสังคมสมัยใหม่ นอกจากนี้ก็อาจปรับให้เข้ากับวัฒนธรรมบริโภคนิยมด้วย ดังที่วรรษัญ วานิชวัฒนากุล (2549 : 209-211) กล่าวว่าตัวแปรสำคัญที่อยู่เบื้องหลังประเพณีการเลือกสรรของการผลิตการ์ตูนไทยพันธุ์ใหม่ คือ ผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจ การนำนิทานดั้งเดิมมานำเสนอใหม่ ไม่จำเป็นต้องเสียเวลาในการสร้างสรรค์งานใหม่ แค่ผลิตซ้ำทางวัฒนธรรมที่เข้ากับความต้องการของผู้ชมมากยิ่งขึ้น อันจะนำมาสู่ยอดขายการ์ตูนที่สูงขึ้นไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการศึกษาการสร้างสรรคินิทานพื้นบ้านเรื่องต่าง ๆ ในสังคมไทยเพิ่มเติม เพื่อให้เห็นมิติการนำนิทานพื้นบ้านของไทยไปดัดแปลงในสื่อต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น จะได้ช่วยกันอนุรักษ์นิทานพื้นบ้านของไทยให้คงอยู่ต่อไป เช่น การดัดแปลงนิทานพื้นบ้านสู่บทละครเวที การดัดแปลงหรือสร้างสรรค์นิทานพื้นบ้านสู่วรรณกรรมเยาวชน หรือการสร้างสรรคินิทานพื้นบ้านสู่วรรณคดีไทย/วรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี

เอกสารอ้างอิง

- กิ่งแก้ว อัดถากร. (2520). *คติชนวิทยา*. กรุงเทพฯ : หน่วยงานนิเทศกรรมการฝึกหัดครู.
ไกรทอง ตอนที่ 1-30. สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2561, จาก <https://1th.me/SZnN>.
- จักรกฤษณ์ ดวงพัฒนา. (2558). *การแปรรูปวรรณกรรม เล่ม 2*. ขอนแก่น : ขอนแก่นการพิมพ์.
- มนตรี มีเนียม. (2546). *บทละครสมัยใหม่ที่ดัดแปลงจากวรรณคดีไทย*. รายงานวิจัย. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่.
- มนตรี มีเนียม. (2559). กากี : การดัดแปลงวรรณคดีเป็นบทละครเวทีสมัยใหม่. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. ปีที่ 8 ฉบับที่ 2, 1-28.
- วรรษัญ วานิชวัฒนากุล. (2549). *การสื่อความหมายในการ์ตูนไทยพันธุ์ใหม่*. กรุงเทพฯ : มติชน.
- สังเขต นาคไพจิตร. (2530). *การ์ตูน*. มหาสารคาม : ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภักดิ์ มหาวรรการ. (2548). การแปรรูปวรรณกรรมเรื่องสังข์ทอง. *วารสารมนุษยศาสตร์ปริทัศน์*. ปีที่ 27, ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน), 82-98.
- อาทิตย์ ดรณัณธร. (2558). การสร้างสีสันใหม่ : กลวิธีการสืบสรรครามเกียรติ์ในรูปแบบการ์ตูนร่วมสมัย *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*. ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน), 91-111.